

PREZIDENTI A MÉDIA: STALINISMUS

1948–1957

Prezidenti:

Klement Gottwald (1896-1953 / prezidentem 1948-1953)

Antonín Zápotocký (1884-1957 / prezidentem 1953-1957)

Role prezidenta byla v Československu tak hluboce zakořeněna v tradici státu, že ji nezrušila ani nastupující komunistická diktatura 1948. Přestože byla funkce prezidenta ve většině zemí východního bloku zrušena, Československo si ji ponechalo. Nástupcem Edvarda Beneše se stal v roce 1948 předseda Komunistické strany Československa Klement Gottwald a jeho zvolení bylo slaveno také bohoslužbou Te Deum ve svatovítské katedrále. Absurdně tak došlo k situaci, kdy bylo vyprošováno požehnání Boha pro ateistického komunistického prezidenta, který se z tradice této slavnosti účastnil. Obraz prezidenta byl v období do smrti Gottwalda v roce 1953 spojen až se zbožšťováním tohoto prvního „dělnického“ prezidenta, revolucionáře a vůdce strany, to vše propojeno také s kultem Stalina a Sovětského svazu. Během politických procesů bylo například zdůrazňováno, že spiklenci mohli dokonce ohrozit Gottwalda na životě. Navázalo se také na vojenskou tradici „prezident-velitel“ a jak Gottwald, tak poté Zápotocký byli oblékáni do generálských uniforem. Kult Klementa Gottwalda byl zdůrazněn také po jeho smrti, když bylo rozhodnuto o jeho balzamování a vystavení v památníku na Vítkově. Druhý „dělnický“ prezident byl vnímán mnohem střízlivěji a lidověji, tak se také před veřejnost stavěl. Antonín Zápotocký mnohem masivněji využíval ke svým projevům rozhlas, ať již šlo o uklidňování veřejnosti před měnovou reformou 1953 nebo časté projevy k mezinárodní či hospodářské situaci.

Média byla po nástupu komunistů v roce 1948 plně v jejich moci, tudíž se na veřejnost nemohly dostat žádné kritické projevy hlavy státu. Naopak, veřejný prostor byl plný oslavných projevů, článků a deklamací. V atmosféře doby se spojovalo stále připomínané ohrožení třetí světovou válkou a zároveň budování lepšího socialistického světa.